

BUCOAVNA basarabeană din 1815

Radu MOȚOC, inginer, secretarul asociației Pro Basarabia și
Bucovina, Filiala "Costachi Negri", Galați

Lecturînd Revista Istorică Română din 1931, vol. I, găsim o comunicare a istoricului C. C. Giurescu care vorbește de rolul deosebit avut în educația copiilor din Basarabia a Bucuavnei din 1815.

Autorul citează faptul că Ștefan Ciobanu, care a studiat cărțile didactice apărute în Basarabia sub ocupație rusească, spunea următoarele: „În registrul cărților care au fost tipărite în Chișinău în tipografia exarhicească de la înființarea ei și pînă la anul 1821, cu data de 22 dec. 1814 este trecută o bucoavnă moldovenească cu traducere în rusește, care a apărut în 1200 exemplare; aceiași bucoavnă apare în același număr de exemplare la 20 august 1815. Despre această din urmă bucoavnă menționează și dl. Ion Halippa, unul din cei mai buni cunoscători ai trecutului Basarabiei, într-un comunicat făcut la comisiunea arhivelor din Basarabia. N-am putut da peste nici una din aceste bucoavne”.¹ În continuare C. C. Giurescu precizează faptul că la Institutul de Istorie Națională din București există un exemplar din această bucoavnă, care este o carte cu scoarțe de carton și cu numerotație pe quaterniuni. Foile cuprinse între 45-46, adică ultimile s-au pierdut. Pe verso foi albe de dinaintea foii de titlu, se află, printre exerciții de scriere și însemnări fără importanță, următoarea notiță: Această carte este a lui Gheorghe.Iu.(aici hîrtia a fost rasă ca să nu se cunoască numele) și cine ar fura-o să fie afurisit cu tot neamul lui și dacă o....(însemnarea nu este terminată).

Această bucoavnă, alcătuită în două

limbi, românește și rusește, este o dovadă clară a tendinței de asimilare a moldovenilor de către statul rus. Copii din Basarabia, învățînd buchiile și citirea în limba maternă, deprindeau totodată și limba rusă. Același scop s-a urmărit și prin Gramatica rusească apărută la Chișinău în 1819 care și ea are texte și în românește lucru pe care Ștefan Ciobanu îl consemnează în „Cultura românească în Basarabia sub stăpînire rusă”, Chișinău, 1923, p. 79.

¹ Cultura românească în Basarabia sub stăpînirea rusă, Chișinău, 1923, p. 79

